

Åtgärder för att säkerställa datainsamlingen från fisket

Redovisning av regeringsuppdrag N2015/950/FJR

Åtgärder för att säkerställa datainsamlingen från fisket

Redovisning av regeringsuppdrag N2015/950/FJR

Havs- och vattenmyndigheten 2015-11-12, dnr. 524-15

Havs- och vattenmyndigheten

Datum: 2015-11-12

Ansvarig utgivare: Vikarierande generaldirektör Ingemar Berglund

Omslagsfoto: Jan-Erik Johansson

Havs- och vattenmyndigheten

Box 11 930, 404 39 Göteborg

www.havochvatten.se

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING.....	5
UPPDRAGET.....	6
BAKGRUND	7
KONSEKVENSBESKRIVNING	8
OMVÄRLDSANALYS	8
SAMRÅD	9
UTVECKLAT SYSTEM FÖR DATAINSAMLING.....	10
SANKTIONER OCH NÖDVÄNDIGA FÖRFATTNINGSFÖRSLAG.....	13
BEHOV FÖR ATT INFÖRA FÖRESLAGET SYSTEM.....	18
BILAGA 1-4	19

Sammanfattning

Regeringen har gett Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att, i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet - Institutionen för akvatiska resurser (SLU Aqua), ta fram ett förslag på ett förbättrat system för att säkerställa nödvändig datainsamling från fisket (ombordprovtagning). Uppdraget innefattar även att utarbeta förslag på sanktioner, inklusive nödvändiga författningsförslag, som krävs för att säkerställa genomförandet.

Havs- och vattenmyndigheten avser att tillämpa en ny rutin för ombordprovtagning som innebär:

- Ett system som gör att Havs- och vattenmyndighetens och SLU Aquas respektive roller förtydligas och att ansvaret för att komma överens om tid för provtagning överförs från SLU Aqua till befälhavaren på det fiskefartyg som ska provtas.
- Tydligare information till befälhavare på fiskefartyg som valts ut för ombordprovtagning.
- En tydlig process där det redan från början är klart att det kan bli konsekvenser om uppställda villkor i licenserna eller tillstånden inte följs.
- Att SLU Aqua betalar ut en ersättning till de befälhavare som fullgör sin skyldighet att ta med provtagningsansvariga ombord med 400 kr per påbörjat dygn (24 timmars period).

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att regeringen:

- För in en möjlighet i fiskelagen att återkalla licenser och tillstånd vid överträdelse av uppställda villkor.
- Förtydligar föreskriftsrätten i 2 kap. 7 § fiskeförordningen, alternativt återinför det borttagna första stycket i 2 kap. 20 § fiskeförordningen, så att den motsvarar bemyndigandet i 21 § fiskelagen.

Uppdraget

Havs- och vattenmyndigheten mottog den 5 februari 2015 följande uppdrag från regeringen:

”Regeringen uppdrar åt Havs- och vattenmyndigheten att utarbeta och lämna förslag till åtgärder för att säkerställa nödvändig datainsamling från fisket. Myndigheten ska inom ramen för uppdraget se över hur nuvarande system för datainsamling kan utvecklas för att säkerställa genomförandet av insamlingen av data från fisket, samt se över möjligheterna att inkludera fiskets organisationer för att säkerställa deltagande i programmet för datainsamling. Myndigheten ska vidare lämna förslag på sanktioner, inklusive nödvändiga författningsförslag, för att säkerställa genomförandet.”

Myndigheten har genomfört uppdraget i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet och lämnar i berörda delar förslag efter samråd med producentorganisationer från fisket. Dessutom har Havs- och vattenmyndigheten undersökt möjligheten att använda överenskommelser eller motsvarande med fiskets producentorganisationer för att säkerställa medverkan i datainsamlingen.

Enligt uppdraget skulle den del som gäller ett utvecklat system för insamling av data ha redovisats senast den 31 augusti 2015. Efter samråd med Näringsdepartementet den 21 maj 2015 bestämdes det att denna del skulle redovisas tillsammans med sista delen av uppdraget, som avser sanktionsmöjligheter för att säkerställa genomförandet. Denna rapport utgör därför Havs- och vattenmyndighetens redovisning av alla delar i regeringsuppdraget.

Målsättningen för Sveriges fiskeriförvaltning och EU:s gemensamma fiskeripolitik är att fiske ska bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt, samt bygga på vetenskapliga bedömningar av de exploaterade beståndens storlek och utveckling. För att nå målet att ha ett långsiktigt hållbart fiske samlas mycket data in från yrkesfisket. En del av den datainsamling som bedrivs sker inom ramen för EU:s datainsamlingsförordningar¹ (DCF). Inom denna datainsamling sker bland annat provtagning ombord på fiskets fartyg vilket är den provtagning som behandlas i detta uppdrag.

¹ Rådets förordning (EG) nr 199/2008, förordning (EG) nr 665/2008 och beslut nr 2010/93/EU

Bakgrund

För att genomföra provtagning ombord följer observatörer från Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för akvatiska resurser (SLU Aqua) med på fiskefartyg som bedriver kommersiellt fiske. I dagsläget provtas framför allt olika fisken med bottentrål i Östersjön, Skagerrak och Kattegatt på detta sätt men även vissa fisken med passiva redskap som exempelvis fiske med kräftburar i Västerhavet. Syftet med provtagningen är att samla information om fångstens art-, storleks- och åldersfördelning och att skatta hur mycket fisk och skaldjur som slängs överbord (utkast) i svenskt fiske.

Insamlad data sammanställs och bearbetas av SLU Aqua och vidarebefordras sedan till ICES (Internationella havsforskningsrådet) och STECF (Europeiska Kommissionens vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommitté för fiske).

ICES och STECF använder uppgifterna bland annat i beståndsuppskattningsarbetet och vid utvärderingar av olika fiskens exploateringsmönster i relation till förvaltningsplaner. Data används också nationellt bland annat i olika underlag i stöd till förvaltningen. I och med landningsskyldigheten och övergången från landningskvoter till fångstkvoter kan trovärdiga utkastdata komma att bli ännu viktigare eftersom de mer direkt kan påverka fiskemöjligheterna.

Den ombordprovtagning som avses i detta regeringsuppdrag är reglerad i kommissions beslut 2010/93/EU och ingår i Sveriges nationella program för datainsamling. Tillgång till fiskefartyg för provtagning regleras i artikel 11.3 och 11.4 i rådets förordning nr 199/2008. Att observatörer ska beredas möjlighet att på begäran tas emot på fartyg finns också villkorat i de särskilda tillstånd som Havs- och vattenmyndigheten utfärdar.

Sverige har problem med att leverera fullständiga data från ombordprovtagningen eftersom många befälhavare på fartyg avvisar eller undviker provtagning. Dessa problem har funnits sedan datainsamlingen startade men har ökat på senare år. Under åren 2013 och 2014 deltog knappt en tredjedel av de tillfrågade befälhavarna i provtagningen och under de tre första kvartalen 2015 deltog endast två befälhavare på trålare i Östersjön.

Problemen har under flera år varit störst i fisken med bottentrål utan rist i Skagerrak. Under 2015 har dock trålfisket efter torsk i Östersjön varit det fiske där det varit svårast att få tillträde för ombordprovtagning, möjligtvis som en konsekvens av implementeringen av landningsskyldigheten. Det bör framhållas att problemen i första hand gäller den ombordprovtagning inom DCF som har till syfte att skatta hur mycket fisk som kastas i svenskt kommersiellt fiske. Inom andra typer av provtagningar ombord, till exempel vid utveckling av fiskeredskap eller inom forskningsprojekt, finns exempel på gott samarbetsklimat mellan forskning och fiske. I dagsläget sker ingen ombordprovtagning inom DCF inom svenskt pelagiskt fiske. Företrädare för detta fiske betonar att det inte finns några hinder för samarbete om en sådan provtagning blir aktuell.

Konsekvensbeskrivning

Att Sverige inte har ett fungerande system för ombordprovtagning får flera direkta konsekvenser både för förvaltning och för yrkesfiskets bedrivande.

Nedan följer några exempel på sådana konsekvenser:

- Uppgifternas representativitet blir sämre, vilket kan få allvarliga konsekvenser för beståndsuppskattningsarbetet och för hur data kan användas som stöd i nationell förvaltning. Bristfällig data om utkast försvårar analytiska beståndsuppskattningar och bedömningar huruvida ett bestånd ligger inom biologiskt säkra gränser, vilket är ett krav för många förvaltningsåtgärder, till exempel användandet av mellanartsflexibilitet i landningsskyldigheten.
- Lägre kvalitet på utkastdata innebär bristande underlag till så kallad kvotuppräknning vilket kan betyda att total tillåten fångst (TAC) är svåruppskattad.
- Forskningen har svårt att leverera data i samband med olika certifieringsprocesser.
- Sverige kan inte leva upp till sina åtaganden i det nationella programmet för datainsamling som har granskats och godkänts av kommissionen. Att Sverige inte fullgör sina åtaganden kan leda till finansiella sanktioner inom Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). Sanktionerna är proportionella mot graden av förseelse.
- Kostnaden för genomförandet av det nationella programmet för datainsamling ökar då det inte går att planera och genomföra provtagningen på ett effektivt sätt.

Omvärldsanalys

För att få en förståelse kring hur väl ombordprovtagningen fungerar i andra europeiska länder skickades under våren ett antal frågor till ansvariga för ombordprovtagningen i flera europeiska länder. Svar erhöles från Frankrike, Tyskland, Portugal, Nederländerna och Irland.

Frågorna täckte ämnen som hur stor del av fiskeflottorna som är villiga att ta med observatörer, om tillgången på fartyg för provtagning varit stabil, förbättrats eller försämrats under de senaste åren, vad som är de bästa åtgärderna för att säkerställa tillgång för fartyg för provtagning samt om man vidtagit några specifika åtgärder för att säkra ombordprovtagningen i de olika länderna.

Inkomna svar sammanfattas i punkterna nedan:

- Alla länder har ännu inte infört ett system med slumpmässigt urval för vilka fartyg som ska provtas. Bortfall, eller andel fartyg som är villiga att ta observatörer, kan i de fallen inte mätas på ett korrekt sätt. Flera av de svarande avser dock att införa en randomiserad urvalsprocess. Inget land indikerar att de har så stora problem med att få observatörer ombord på båtar, att de har svårt att samla in tillräckligt med data för att möta målen i respektive nationellt program.
- Problem med tillgång till fiskefartyg för provtagning varierar i flera fall mellan flottor inom de olika länderna. En trend är dock att eventuella problem är mindre i de större tonnagen (pelagiskt fiske, arktiskt fiske).
- Inget av de svarande länderna upplever att problemen med tillgång till fiskefartyg har ökat under senare år. Viss oro uttrycks emellertid över att detta kan förändras på grund av att yrkesfiskare är oroliga över genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) och införandet av landningsskyldighet.
- Samtliga länder lyfter fram god dialog och kommunikation med yrkesfisket och dess företrädare som en nyckelfaktor för att framgångsrikt säkerställa ombordprovtagning.
- Andra framgångsfaktorer som lyfts fram är att tydliggöra att ombordprovtagningen är skild från fiskerikontrollen samt att göra det tydligare för fartygsägare att det är ett legalt krav att ta med observatörer ombord.

Inom det regionala koordineringsmötet för datainsamling i Östersjön (RCM Baltic) har man vidare gjort en analys av hur implementeringen av landningsskyldigheten har påverkat ombordprovtagningen i Östersjön. Sverige är det land som har stora problem med att genomföra ombordprovtagning. I Danmark, Lettland, Tyskland, Polen, Litauen och Estland pågår provtagningen som vanligt.

Samråd

Havs- och vattenmyndigheten höll den 10 juni 2015 ett inledande samråd med producentorganisationer från fisket, Jordbruksverket och SLU Aqua (dagordning och minnesanteckningar, se bilaga 1).

Exempel på diskussionspunkter vid samrådet:

- Osäkerhet beträffande yrkesfiskarens ansvar för observatörernas arbetsmiljö ombord samt vilken skyldighet de har för att ha försäkringar som täcker eventuella skador vid olyckor.
- Möjlighet att få ersättning för de merkostnader som yrkesfiskarna har för att ta med observatörer ombord.
- Känslig information om enskilda fiskefartyg måste säkerställas.

- Anledningen till att ombordprovtagningen inte blir representativ för yrkesfisket om den sker från inhyrda fiskebåtar (referensflotta) eller forskningsfartyg.

Ett ytterligare samråd mellan Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges fiskares producentorganisation och producentorganisationen Swedish Pelagic Federation hölls den 17 juni 2015 (minnesanteckningar, se bilaga 2). Detta samråd genomfördes på förfrågan från företrädare för Sveriges fiskares producentorganisation och Swedish Pelagic Federation.

Vid detta samråd framförde fiskets representanter att det bör finnas ett skriftligt kontrakt mellan fiskets producentorganisationer och Havs- och vattenmyndigheten/SLU Aqua. Det fanns inom ramen för projektet PlanFish en muntlig överenskommelse mellan det pelagiska fisket och projektledningen på dåvarande Fiskeriverkets FoU om hur provtagningen av fångster inom detta projekt skulle fungera. Denna överenskommelse framhålls av yrkesfisket som ett gott exempel och skulle enligt fisket kunna ligga till grund för framtagande av ett skriftligt kontrakt gällande ombordprovtagning. Havs- och vattenmyndigheten vill dock poängtera att syftet med, och omfattningen av, PlanFish skiljer sig betydligt från den ombordprovtagning som avses med detta regeringsuppdrag. Företrädare för Swedish Pelagic Federation önskade, efter att ha diskuterat med fiskets övriga producentorganisationer, att få komma in med underlag för hur en fungerande provtagning bör utformas. Något sådant underlag har dock inte inkommit till Havs- och vattenmyndigheten.

Utvecklat system för datainsamling

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram ett förslag gällande utvecklat system för att säkerställa insamling av data från fisket. Förslaget innebär bland annat ett förtydligande av myndighetens och SLU Aquas respektive roller. En avgörande skillnad mellan föreliggande förslag och nuvarande system är att ansvaret för att komma överens om tid för provtagning överförs från SLU Aqua till befälhavaren på det fiskefartyg som ska provtas. Ett sådant förfarande tydliggör tidpunkten för när befälhavaren har nekat till att fullgöra sin skyldighet att ta med observatörer ombord.

Rutinbeskrivning

1. Liksom i dagens system deltar SLU Aqua i internationellt metodutvecklingsarbete (inom ICES) och i regionala koordineringsmöten (RCM) som hanterar nationell och regional design av datainsamling från fisket. Utifrån rekommendationer och överenskommelser från dessa samt tillgängliga resurser designar SLU

Aqua provtagningsprogram baserade på tillgänglig information och vetenskapliga metoder.

2. Personal från SLU Aqua gör en planering för vilka fiskefartyg som ska vara tillgängliga för provtagning nästkommande kvartal. Fartygen väljs ut med statistiska metoder på det sätt som beskrivs i Sveriges nationella program för datainsamling.
3. SLU Aqua skickar i god tid information brevledes till befälhavare på de fiskefartyg som har slumpats ut för provtagning. Brevet skickas senast den 15:e i föregående kvartals sista månad. SLU Aqua underrättar även Havs- och vattenmyndighetens enhet *Centrum för fiskerikontroll* om vilka fiskefartyg som har slumpats ut för provtagning. Förslag till brev och informationsmaterial finns i bilaga 3.
4. Befälhavarna vid de fiskefartyg som har slumpats ut för provtagning är därefter ansvariga att kontakta SLU Aqua för att komma överens om tid för provtagning. Kontakt ska tas före det angivna sista-datum som finns i det informationsbrev som har skickats ut (se punkt 3).
5. För de befälhavare som inte tar kontakt med SLU Aqua enligt punkt 4 lämnar SLU Aqua över ärendet till Havs- och vattenmyndigheten. Havs- och vattenmyndigheten förelägger berörd befälhavare om att denna är skyldig att, senast tio arbetsdagar efter det att befälhavaren tagit del av föreläggandet, ta kontakt med SLU Aqua för att komma överens om datum för ombordprovtagning. Föreläggande ska också omfatta ett sista datum för när provtagningen ska ha genomförts. I föreläggandet informeras befälhavaren om att hans eller hennes särskilda tillstånd för fiske kan komma att dras in om föreläggandet inte följs. Föreläggandet skickas initialt med ett vanligt delgivningsförfarande. I samband med att Havs- och vattenmyndigheten skickar ut föreläggandet får SLU Aqua information om detta.
6. Havs- och vattenmyndigheten bevakar inkomna delgivningskvitton samtidigt som SLU Aqua informerar Havs- och vattenmyndigheten om vilka befälhavare som har tagit kontakt efter att ha fått ett föreläggande. I de fall befälhavaren inte har kontaktat SLU Aqua, utreder Havs- och vattenmyndigheten om
 - 1) befälhavaren tagit del av föreläggandet
 - 2) befälhavarens särskilda tillstånd ska dras in på grund av att befälhavaren inte har följt villkoret i tillståndet om att bereda provtagningsansvariga tillträde till fiskefartyget.
7. SLU Aqua rapporterar varje fredag till Havs- och vattenmyndighetens enhet *Centrum för fiskerikontroll* om den explicita planen för nästa veckas provtagning (detta har införts som rutin redan under våren 2015).

8. SLU Aqua rapporterar löpande till Havs- och vattenmyndighetens enhet *Centrum för fiskerikontroll* om ombordprovtagningspersonal, trots överenskommen provtagning och inga oförutsedda händelser föreligger (se nedan), inte fått möjlighet att komma ombord på de planerade resorna. Sådana ärenden handlägger Havs- och vattenmyndigheten i enlighet med de rutiner som finns beskrivna i punkterna 5 och 6.
9. SLU Aqua skickar efter avslutat kvartal information om planerade och genomförda provtagningar till Havs- och vattenmyndighetens enhet för miljöövervakning, som skickar informationen vidare till relevanta producentorganisationer, Sveriges Fiskares Riksförbund (SFR), Jordbruksverket och Kustbevakningen.
10. I samverkan med SLU Aqua ansvarar Havs- och vattenmyndighetens enhet för miljöövervakning för att, på det årliga samrådsmötet med intressenter inom fiskförvaltning, presentera en genomgång av deltagandefrekvensen av de fartyg som har slumpats ut för provtagning samt eventuellt hur många fartyg som inte deltagit och vilka konsekvenser det lett till. Havs- och vattenmyndigheten kommer även att presentera preliminära resultat vid de kvartalsvisa möten som Havs- och vattenmyndigheten håller med näringen.

Oförutsedda händelser som hindrat ombordprovtagning

Om det funnits oförutsedda händelser, såsom ogynnsamt väder eller sjukdom, vilket medfört att man inte kunnat genomföra ombordprovtagning, är det befälhavarens ansvar att snarast möjligt planera in en ny ombordprovtagning tillsammans med SLU Aqua.

Ersättning till befälhavare

Föreliggande förslag innebär att SLU Aqua betalar ut en ersättning till de befälhavare som fullgör sin skyldighet att ta med provtagningsansvariga ombord med 400 kr per påbörjat dygn (24 timmars period). Detta belopp ska utgöra kostnadsersättning för de två medföljande provtagarna och Havs- och vattenmyndigheten föreslår att kostnaden tas från den budget som finns för Sveriges nationella program för datainsamling. Om ansvaret för att komma överens om tid för provtagning överförs från SLU Aqua till befälhavaren uppskattar SLU Aqua att deras personalkostnader minskar, vilket möjliggör denna ersättning till befälhavaren.

Uppföljning av utebliven provtagning

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för att löpande föra en diskussion med relevanta producentorganisationer i syfte att följa upp utebliven provtagning och för att på så sätt upprätthålla en god delaktighet hos producentorganisationernas medlemmar.

Utvärdering av nytt system för datainsamling

Havs- och vattenmyndigheten kommer, i samråd med SLU Aqua, att utvärdera det nya systemet för datainsamling ett år efter att detta förfarande har

implementerats. Utvärderingen kommer bland annat att belysa arbetsinsatser för involverade myndigheter och vilka resultat som har uppnåtts gällande deltagarfrekvens, insamlad data osv.

Information till yrkesfisket

Det är av yttersta vikt att yrkesfisket får information om hur ett utvecklat systemet för ombordprovtagning ska fungera. Det ska också framgå i de kontakter som tas att provtagningsansvariga från SLU Aqua inte är ombord på fiskefartyg i rollen som fiskerikontrollanter.

Sanktioner och nödvändiga författningsförslag

Nulägesbeskrivning

Tillgång till fiskefartyg för provtagning regleras i artikel 11.3 och 11.4 i rådets förordning nr 199/2008. Av artikeln framgår det att befälhavarna på gemenskapens fiskefartyg ska godta provtagningsansvariga ombord och samarbeta med dessa så att de kan utföra sina uppdrag ombord. Undantag kan endast göras om befälhavaren kan påvisa en uppenbar utrymmesbrist ombord på fartyget eller av säkerhetsskäl i enlighet med nationell lagstiftning.

Ytterligare bestämmelser som specifikt reglerar ombordprovtagning saknas både inom EU-rätten och i svensk lagstiftning.

Däremot finns det enligt 2 kap. 13 § samt 3 kap. 7 § Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet, en möjlighet att förena fiskelicenser och särskilda tillstånd med ytterligare villkor. Myndigheten har också valt att i de särskilda tillstånden ha med ett villkor om att *”vid fiske med stöd av detta tillstånd ska provtagningsansvariga eller observatörer beredas möjlighet att på begäran tas emot ombord på fartyget när detta krävs enligt EU-bestämmelser eller annan författning eller genom särskilt beslut av behörig myndighet”*.

Myndigheten har i 3 kap. 9 § HVMFS 2014:19 föreskrivit att ett särskilt tillstånd kan återkallas om någon av följande punkter är uppfyllda:

- Tillståndet har meddelats på grund av felaktiga uppgifter i ansökan.
- Vid ändrade förutsättningar för fisket.
- Villkoret för tillståndet inte följs.

Havs- och vattenmyndigheten har dock aldrig återkallat ett särskilt tillstånd på grund av att tillståndshavaren inte har följt villkoren i ett tillstånd.

Förslag till hur kopplingen mellan tillstånd och deltagande i programmet för datainsamling ska stärkas

Havs- och vattenmyndigheten förordrar ett förslag där det blir tydligt för befälhavaren att det blir konsekvenser i form av återkallelse om uppställda villkor i tillstånden inte följs. Att myndigheten rekommenderar denna lösning istället för att förorda ändrade straffbestämmelser och sanktionsavgifter är främst för att de sistnämnda förfarandena inte ger en direkt koppling mellan de enskilda tillstånden och bristen att följa uppställda villkor. Myndigheten gör den bedömningen att det borde vara ett effektivt sätt att få en tillståndsinnehavare att följa de uppställda villkoren i ett särskilt tillstånd om det är tydligt att han eller hon kan förlora sitt särskilda tillstånd om villkor inte följs. Dessutom anser myndigheten att det inte ska gå att "köpa sig fri" från villkor som tillståndsinnehavaren inte vill följa genom att välja att betala en sanktionsavgift istället för att låta ombordprovtagare följa med. Därutöver finns också risk för att straff och sanktionssystem kommer att få flera befälhavare negativt inställda till att ta med ombordprovtagare.

Särskilda tillstånd

Havs- och vattenmyndigheten föreslår i första hand att deltagandet i programmet ska kopplas till de särskilda tillstånden och att dessa tillfälligt ska gå att återkalla på en kortare tid om en tillståndsinnehavare inte följer uppställda villkor.

I 21 § fiskelagen (1994:1716) finns ett bemyndigande som ger Havs- och vattenmyndigheten en möjlighet att föreskriva om att yrkesmässigt fiske inom ett område med användande av en viss fiskemetod endast får bedrivas efter tillstånd av myndigheten. Även om det av bemyndigandet inte direkt går att utläsa att Havs- och vattenmyndigheten har rätt att föreskriva om villkor i de särskilda tillstånden, framgår det av förarbetena till 21 § fiskelagen (prop. 2013/14:184 s. 47) att bemyndigandet i 21 § fiskelagen också avser föreskrifter om t.ex. villkor i anslutning till ett tillstånd och om återkallelse av tillstånd på vissa grunder. I sammanhanget nämns att aktuella villkor kan röra sig om skyldighet att tillåta att observatörer följer med ombord vid fisket. Problemet är dock att detta bemyndigande inte tydligt är vidarebefordrat till Havs- och vattenmyndigheten i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (fiskeförordningen). Här kan nämnas att det fram till den 1 oktober 2014 i 2 kap. 20 §, första stycket, fiskeförordningen fanns ett vidarebefordrande som var kopplat till 21 § fiskelagen, men att stycket togs bort i samband med att 21 § fiskelagen ändrades, se bilaga 4. För att undanröja tveksamheten om bemyndigandet i 21 § fiskelagen är vidarebefordrat till Havs- och vattenmyndigheten, vore det önskvärt att regeringen antingen återinför det borttagna första stycket i 2 kap. 20 § fiskeförordningen eller förtydligar att 2 kap. 7 § fiskeförordningen omfattar ett sådant vidarebefordrande.

Vid sidan av återkallelse på grund av prickar är det i 31 § och 56 § fiskelagen särskilt reglerat när fiskelicenser och särskilda tillstånd får återkallas. Genom den senaste ändringen i 56 § krävs numera upprepade överträdelse för att

återkallelse ska kunna aktualiseras och återkallelsetiden har också förlängts. Eftersom det generellt sett blivit svårare för Havs- och vattenmyndigheten att återkalla tillstånd, är myndigheten fundersam till vilka möjligheter som myndigheten har att reglera återkallelser med stöd av 21 § fiskelagen. Omfattar bemyndigandet exempelvis föreskrifter om återkallelsetiden? En återkallelse på grund av att en befälhavare inte följt tillståndsvillkor, bör enligt myndighetens omfattning vara kort och tidsbegränsad eftersom återkallelsen i första hand ska vara en påtryckning för att få tillståndsinnehavaren att följa beslutade villkor. Efter att tillståndet tillfälligt varit återkallat, ska tillståndsinnehavaren automatiskt få tillbaka sitt tillstånd.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det skulle underlätta för myndigheten om det i stället av fiskelagen tydligt framgick att myndigheten har möjlighet att återkalla de särskilda tillstånden under en kortare tid i de fall tillståndsinnehavaren inte följer ett villkor i tillståndet. En sådan bestämmelse skulle kunna föras in i en ny paragraf, som placeras efter 56 § fiskelagen.

Författningsförslag

Ny 56 a § fiskelagen

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
	<i>Ett sådant särskilt tillstånd som avses i 21 § får återkallas tillfälligt, lägst en vecka och högst fyra veckor.</i> <i>Detta får ske om innehavaren av tillståndet, eller någon i den verksamhet som tillståndet avser, har brutit mot de villkor som är beslutade som en förutsättning för tillståndet.</i>

Fiskelicenser

Som ett alternativ, eller som komplettering, till utökade lagregler om återkallelser av de särskilda tillstånden, föreslår Havs- och vattenmyndigheten att det i fiskelagen införs en möjlighet att återkalla ett beslut om fiskelicens om uppställda villkor för licensen inte följs.

Genom 19 § fiskelagen (vidarebefordrat genom 2 kap. 7 § fiskeförordningen) har Havs- och vattenmyndigheten en möjlighet att meddela föreskrifter som förbjuder eller begränsar exempelvis användningen av fiskefartyg. Bemyndigandet ligger till grund för den nuvarande föreskriften om villkor i beslut om fiskelicenser. Men bemyndigandet omfattar dock inte någon möjlighet för myndigheten att meddela föreskrifter om återkallelse av licenser av denna anledning. En lösning på detta problem skulle vara att det i 31 § första stycket fiskelagen, infördes en punkt 5 som medger att en fiskelicens återkallas

om licenshavaren, eller någon i hans eller hennes verksamhet, bryter mot uppställda licensvillkor.

Författningsförslag

31 § fiskelagen

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
En fiskelicens får återkallas om 1. den har meddelats på grund av felaktiga uppgifter i ansökan, 2. innehavaren av fiskelicensen inte längre uppfyller kravet på att fisket ska bedrivas i näringsverksamhet, 3. innehavaren av fiskelicensen inte längre uppfyller kravet på att fisket ska ha anknytning till svensk fiskerinäring, eller 4. fartyget inte är registrerat som fiskefartyg i det fartygsregister som avses i 1 kap. 2 § sjölagen (1994:1009). En personlig fiskelicens får återkallas om förutsättningarna i första stycket 1 och 2 är uppfyllda. I 56 § finns bestämmelser om återkallelse av fiskelicens och personlig fiskelicens på grund av brott enligt denna lag eller överträdelser som lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.	En fiskelicens får återkallas om 1. den har meddelats på grund av felaktiga uppgifter i ansökan, 2. innehavaren av fiskelicensen inte längre uppfyller kravet på att fisket ska bedrivas i näringsverksamhet, 3. innehavaren av fiskelicensen inte längre uppfyller kravet på att fisket ska ha anknytning till svensk fiskerinäring, eller 4. fartyget inte är registrerat som fiskefartyg i det fartygsregister som avses i 1 kap. 2 § sjölagen (1994:1009). 5. innehavaren av fiskelicensen, eller någon i den verksamhet som licensen avser, har brutit mot de villkor som är beslutade som en förutsättning för licensen En personlig fiskelicens får återkallas om förutsättningarna i första stycket 1 och 2 är uppfyllda. I 56 § finns bestämmelser om återkallelse av fiskelicens och personlig fiskelicens på grund av brott enligt denna lag eller överträdelser som lett till sanktionsavgift enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Förbehåll om återkallelse

Ytterligare en lösning skulle kunna vara att i besluten om fiskelicenser eller tillstånd införa återkallelseförbehåll. Men det är i så fall tveksamt om myndigheten i dessa fall har rätt att tillfälligt återkalla licenserna. Som tidigare har nämnts, anser Havs- och vattenmyndigheten att återkallelsen endast ska vara temporär och inte innebära att licens- eller tillståndsinnehavaren helt förlorar sin licens eller tillstånd.

När ska återkallelse ske?

En återkallelse är en mycket ingripande åtgärd och bör endast användas när det är uppenbart att tillståndsinnehavaren visar en tydlig bristande vilja att följa uppställda villkor. Myndigheten har därför skissat på en rutin där myndigheten i första hand avser att förelägga en tillståndshavare att rätta sig efter villkoret i tillståndet. Först när det är konstaterat att tillståndsinnehavaren ändå inte kommer att följa villkoret i det särskilda tillståndet, eller fiskelicensen, ska det bli aktuellt med en återkallelse.

Kort genomgång av övriga sanktionsmöjligheter

Straff

Möjligheten att åtala någon för brott mot fiskelagstiftningen finns i 40 § fiskelagen. Första stycket reglerar brott mot nationella bestämmelser och andra stycket brott mot den direktverkande EU-rätten.

Eftersom det i dag saknas närmare föreskrifter om ombordprovtagning är befälhavares eventuella underlåtenhet att ta med provtagningsansvariga ombord inte straffbart enligt första stycket. Vägran att ta med ombordprovtagningsansvarig finns heller inte listad i bestämmelsens andra stycke, varför en överträdelse av 11 § i rådets förordning 199/2008 inte är straffbart.

Sanktionsavgifter

Av 50 a § fiskelagen framgår att regeringen har en möjlighet att meddela föreskrifter om sanktionsavgifter för brott mot lagstiftningen på fiskets område. Dock är bemyndigandet avgränsat till att gälla de brott som också omfattas av 40 § samma lag, dvs. det är endast möjligt för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgift för brott som också kan åtalsanmälas. Anledningen är att enklare och lätt konstaterabara överträdelser ska kunna handläggas mer proportionerligt och effektivt inom ramen för ett förvaltningsrättsligt sanktionsavgiftssystem, i stället för åtalsanmälan och brottmålsprocess i allmän domstol.

Överträdelser mot EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken regleras i 40 § andra stycket fiskelagen. Bestämmelsen omfattar dock inte brott mot skyldigheten att ta med ombordprovtagare. Därmed omfattar regeringens bemyndigande inte någon möjlighet att meddela sanktionsavgifter för en eventuell sådan överträdelse. I 40 § första stycket fiskelagen finns däremot en möjlighet för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgifter för brott mot att följa villkor i tillstånden. För att en sådan sanktion ska bli aktuell krävs emellertid det finns föreskrifter om villkor i tillstånden och som har meddelats med stöd av 21 § fiskelagen. Som Havs- och vattenmyndigheten har redogjort i avsnittet *Förslag till hur kopplingen mellan tillstånd och deltagande i programmet för datainsamling ska stärkas* anser myndigheten dock att detta inte är den lösning som i första hand ska väljas.

Vitesföreläggande

Havs- och vattenmyndigheten har noga övervägt möjligheten att utnyttja det bemyndigande som myndigheten har genom 35 § fiskelagen och 5 kap. 3 § fiskeförordningen att meddela föreläggande och förbud förenat med vite.

Havs- och vattenmyndigheten har i detta övervägande kommit fram till att myndigheten kan använda sig av föreläggande i de fall befälhavaren inte har kontaktat i enlighet med uppgifterna i det brev SLU Aqua skickat ut. Däremot anser myndigheten att det är mer kostnadseffektivt att återkalla ett tillstånd än att förena ett föreläggande med vite. Myndigheten har redan i dag en uppbyggd organisation för licens- och tillståndshantering. Dessutom behöver myndigheten inte genomföra komplicerade beräkningar av vitesbeloppens storlek.

Behov för att införa föreslaget system

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att det nya systemet för datainsamling från fisket införlivas i Sveriges nationella program för datainsamling så snart som möjligt. För att detta ska vara möjligt krävs en ändring av fiskelagen alternativt ett förtydligande om vad myndighetens nuvarande bemyndigande omfattar en rätt att föreskriva om.

Förslaget innebär enligt Havs- och vattenmyndighetens bedömning också att myndigheten initialt kommer att få en ökad arbetsbelastning i form av beslutsfattande om förelägganden och återkallelser samt bevakning av när tillståndsinnehavaren blivit delgiven myndighetens beslut.

Datum

2015-06-10

Minnesanteckningar förda av:

Sara Grahn

Juridiska enheten

sara.grahn@havochovatten.se

Direkt

010-698 63 73

Fredrik Ljunghager

Enheten för miljöövervakning

fredrik.ljunghager@havochovatten.se

**Minnesanteckningar från samråd om regeringsuppdraget
”Förslag till åtgärder för att säkerställa datainsamlingen
från fisket”, 2015-06-10.**

Deltagare:

Fiskets producentorganisationer:

SFPO: Peter Olsson, Fredrik Lindberg, Tore Johnsson, Jan Norlenius

HFPO: Tommy Lang

SPF: Thomas Ahlström

SLU: Joakim Hjelm, Katja Ringdahl

Havs- och vattenmyndigheten: Catarina Pernheim, Sara Grahn, Anna Hasslow, Fredrik Ljunghager

Jordbruksverket: Camilla Burman, Magnus Andersson

Anna Hasslow (nationell kontaktperson för DCF) redogör för datainsamling inom fiskets område, DCF.

Ny förordning på EU-nivå är att vänta 2017. Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig för DCF. Ombordprovtagning är en del av DCF och denna utförs av observatörer från SLU Aqua. Provtagningen är en del av Sveriges nationella program för datainsamling som är granskat och beslutat av Kommissionen. Medlemstater är ålagda att genomföra det som finns beskrivet i det nationella programmet.

Ombordprovtagningen handlar om att skatta utkast inklusive art-, storleks- och åldersfördelning om utkastet. Provtagningen regleras i Kommissionens beslut 2010/93/EU och i Rådets förordning 199/2008, artikel 11 punkt 3-4 regleras tillträde till fiskefartyg.

Sverige har idag problem att leverera fullständiga data från ombordprovtagningen vilket kan leda till finansiella korrigeringar, ökade kostnader för programmet och att data inte är representativt.

Fredrik Ljunghager (projektledare) presenterar Havs- och vattenmyndighetens regeringsuppdrag.

Havs- och vattenmyndigheten ska utarbeta och lämna förslag på åtgärder i samarbete med SLU och efter samråd med PO. Uppdraget ska bidra till att Sverige i framtiden ska kunna garantera datainsamlingen från fisket.

Uppdraget är tvådelat. Del 1 ska rapporteras till regeringskansliet senast 31 augusti 2015 och del 2 ska rapporteras senast 15 oktober 2015.

Anna Hasslow presenterar RU del 1.

Havs- och vattenmyndigheten ska lämna förslag på nytt system för att säkerställa att observatörer kommer ombord på fiskefartyg.

Det är viktigt att vi följer de rekommendationer som finns för provtagningen. Det innebär bl.a. att det ska ske ett slumpmässigt urval och att bortfall ska dokumenteras.

Catarina Pernheim presenterar RU del 2.

Havs- och vattenmyndigheten ska lämna förslag på sanktioner, inklusive nödvändiga författningsförslag, för att säkerställa genomförandet av datainsamlingen.

Kort redogörelse lämnas över de få möjligheter som finns idag, t.ex. att det finns villkor i tillstånden om att observatörer ska få tillträde att komma med ombord.

Katja Ringdahl redogör för provtagningen

Art-, storleks och åldersfördelning av utkastet. Provtagningen ingår i Sveriges nationella program för datainsamling. Data för utkastad fisk behövs bland annat för beståndsuppskattningar och som underlag till förvaltningsarbete.

I början av varje år får SLU ett utdrag ur loggbladet. Den som gjort flest resor har störst möjlighet att bli uttagna. Därefter blir befälhavarna kontaktade av SLU.

Kvaliteten på insamlad data har sjunkit (det osäkert om insamlad data är representativ för fisket) vilket får konsekvenser för hur den kan användas

både i beståndsuppskattningsarbetet och i stöd till den nationella förvaltningen.

Därefter följde en diskussion där bland annat följande punkter togs upp:

- Observatörens tystnadsplikt
- Referensflotta
- Förtroendeklyfta mellan fiskare och forskare
- POs ansvar gällande GFP
- Näringens nytta av ombordprovtagningen
- Möjlighet till ersättning till fisket
- Ansvar ombord
- Anledningen till att provtagningen inte kan ske från inhyrda fiskebåtar eller forskningsfartyg
- PO kan ombesörja en första kontakt med fiskaren innan provtagning

Datum

2015-06-17

Minnesanteckningar förda av:

Anna Hasslow

Enheten för miljöövervakning

anna.hasslow@havochvatten.se

Fredrik Ljunghager

Enheten för miljöövervakning

fredrik.ljunghager@havochvatten.se

**Minnesanteckningar från samråd om regeringsuppdraget
"Förslag till åtgärder för att säkerställa datainsamlingen
från fisket", 2015-06-17.**

Deltagare:

Fiskets producentorganisationer: Peter Olsson, Reine Johansson, Björn Lindblad

Havs- och vattenmyndigheten: Catarina Pernheim, Sara Grahn, Anna Hasslow, Fredrik Ljunghager

Sara Grahn presenterar Havs- och vattenmyndighetens regeringsuppdrag.

Havs- och vattenmyndigheten ska utarbeta och lämna förslag på åtgärder i samarbete med SLU och efter samråd med PO. Uppdraget ska bidra till att Sverige i framtiden ska kunna garantera datainsamlingen från fisket.

Uppdraget är tvådelat. Del 1 ska rapporteras till regeringskansliet senast 31 augusti 2015 och del 2 ska rapporteras senast 15 oktober 2015.

Peter Olsson poängterar observatörens tystnadsplikt och säkerheten/ansvaret ombord. Framförde att man inte enbart kan arbeta med sanktionssystem, det behövs en diskussion om ersättning också.

Reine Johansson framförde att det bör finnas ett kontrakt mellan PO och HaV/SLU. Fisket vill också föreslå hur ett fungerande system kan se ut och inkommer till Havs- och vattenmyndigheten med skrivelse angående detta senast 31 juli 2015.

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för akvatiska resurser
Joakim Hjelm

2015-09-18
Bosse Johansson
Trålvägen
999 99 Hönö

Hej Bosse Johansson

Som befälhavare på ett fiskefartyg har du blivit uttagen att under kvartal X, 2016, delta i ombordprovtagning inom ramen för Sveriges nationella program för datainsamling¹. Uttagningen sker slumpvis och är baserad på hur aktivt ditt fartyg varit under föregående år.

Du behöver nu kontakta oss för att komma överens med oss om en tidpunkt då vår personal kan följa med för ombordprovtagning.

Ring oss snarast möjligt, dock **senast 20xx-xx-xx**, vardagar 8.00–16.00 på telefonnummer **0xx-xxx xxx**.

Deltagandet i ombordprovtagningen är obligatorisk och ingår i Sveriges nationella program för datainsamling¹. Att observatörer ska beredas möjlighet att på begäran tas emot på fartyg finns också villkorat i de särskilda tillstånd som Havs- och vattenmyndigheten utfärdar. Om du inte tar kontakt, eller om kontakten inte innebär att en ombordprovtagning kan genomföras, kommer SLU Aqua att lämna över ärendet till Havs- och vattenmyndigheten för överträdelsehantering.

Ombordprovtagningen

Enligt den gemensamma fiskeripolitiken ska fiskebedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt och bygga på vetenskapliga bedömningar av de exploaterade beståndens storlek och utveckling. Därför utförs en datainsamling som bedrivs inom ramen för EU:s datainsamlingsprogram². Havs- och vattenmyndigheten har det övergripande ansvaret för genomförandet av det svenska datainsamlingsprogrammet. En del av denna datainsamling sker ombord på yrkesfiskets fartyg och utförs av Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för Akvatiska resurser. Syftet med ombordprovtagningen är att samla information om art- och storleksfördelning av kommersiella fångster av fisk och skaldjur (även den del som kastas tillbaka i havet). **Läs mer om hur provtagningen går till, vad insamlad data används till, säkerhetsfrågor och ersättning till befälhavare i det bilagda informationsbladet.**

Lysekil 2015-xx-xx

Med vänlig hälsning
SLU Aqua

Underskrift

- 1) <https://www.havochvatten.se/en/swam/eu-international/data-collection-framework/national-programs-and-annual-reports.html>. Provtagningen och tillträde till fiskefartyg regleras i Kommissionens beslut 2010/93/EU och Rådets förordning 199/2008 (artikel 11.3 och 11.4).
- 2) EU:s datainsamlingsprogram (DCF) styrs av EU-förordningar och beslut (199/2008, 665/2008 och 2010/93/EU).

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för akvatiska resurser
xxx (namn)

2015-09-18

Bosse Johansson
Trålvägen
999 99 Hönö

Information om ombordprovtagningen

Varför gör vi ombordprovtagning?

Fiskeriförvaltningen bygger till stor del på årliga bedömningar av beståndens storlek samt hur mycket fisk (eller skaldjur) som årligen kan fiskas utan att man långsiktigt riskerar att utarma bestånden. Beståndsbedömningarna görs för de flesta bestånd, som är aktuella för svenskt fiske, av ICES (Internationella Havsforskningsrådet) beståndsarbetsgrupper. Alla länder som fiskar på ett bestånd skickar varje år data till dessa grupper. För att bedömningarna skall kunna göras så bra och korrekta som möjligt behöver man bland annat veta hur många fiskar per årsklass som dödas i fisket (fiskerimortalitet) samt hur många nya fiskar som förväntas komma in i fisket (rekrytering) under kommande år. Fiskar som fångas och landas kan vi provta i hamnar medan den fisk som kastas överbord måste provtas ombord på fiskebåtar. Alla länder som fiskar på ett bestånd (om inte landets fiske är mycket litet i förhållande till de andra ländernas) är enligt Rådets förordning 199/2008 och Kommissionens beslut 2010/93/EU skyldiga att ha en provtagning och skicka data till ICES.

Hur går provtagningen till?

Provtagningen utförs genom att två observatörer följer med fiskefartyget ut på en vanlig fiskeres. Observatörerna följer vanligtvis med på *en* resa men i vissa fall, speciellt om fiskeresorna bara varar en dag, följer de med på två.

Väl ombord är det observatörernas uppgift att mäta storleks- och artsammansättning av fångsten. För fisk (arter och storlekar) som kastas överbord gör de också en uppskattning av mängden. Data om mängden fisk som kastas per art kan t.ex. gå till så att observatörerna först samlar all fångst som inte skall landas i korgar. Tre av dessa korgar sparas medan de andra bara räknas. Innehållet i de sparade korgarna sorteras efter art och varje art vägs separat. För att räkna ut den totala mängden kastad fisk i halet räknas sedan innehållet i de provtagna korgarna upp mot det totala antalet korgar.

För en del arter tar vi också prov för att kunna räkna om längdfördelningarna till åldersfördelningar. Detta görs genom att observatörerna skär ut hörselstenarna (otoliterna) från ett urval av fiskar. Personal på laboratoriet kan sedan räkna årsringar på dessa otoliter och på så sätt veta hur gammal fisken var. För de fiskar som åldersprovatas brukar vi också mäta individvikt. Vikt per ålder kan ge en indikation på hur fiskarnas kondition förändras över tid.

Ibland händer det att observatörerna köper med sig prover hem. Detta är framför allt vanligt i räkfisket där det kan vara svårt att på ett bra sätt mäta längder av räka i fält. Havsfiskelaboratoriet betalar i dessa lägen marknadsmässiga priser efter överenskommelse.

Vad gör vi med insamlad data?

All data som samlas in av observatörerna anonymiseras (vi ersätter båtidentiteten med en löpande kod) och läggs in i Havsfiskelaboratoriets databas Fiskdata2. Data ställs sedan samman, oftast på års- eller kvartalsnivå, och skickas till olika användare av data. De två huvudsakliga användarna är ICES och STECF (Kommissionens vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommitté för fiske). Dessa använder data, tillsammans med liknande data från andra länder, för att göra bedömningar av beståndens status liksom utvärderingar av hur olika fiskerier nyttjar bestånden. Viktigt att veta är att användarna inte är intresserade av data från enskilda båtar utan av endast av uppskattningar av utkast från ett helt fiskeri (eller en del av flottan) under t.ex. ett kvartal. Det innebär att de båtar som vi har provtagit är att betrakta som stickprov och att dessa stickprov räknas upp mot aktiviteten i hela fiskeriet (eller delen av flottan) innan de levereras till dataanvändarna.

Korrekta uppskattningar av utkast har på senare tid blivit allt viktigare då ICES, i och med införandet av landningsskyldigheten, ändrar sina råd från *landningsuttag* till *fångstuttag*.

Data från ombordprovtagningen (i sammanslagen form) används också i underlag till den nationella och internationella förvaltningen av fiske. Till exempel har data använts för att Sverige skulle få ett undantag från kWdags-systemet för fiske med kräfttrist. Under senare år har data också använts i underlag för ett eventuellt *de minimis*-undantag från landningsskyldigheten för kräftfisket med rist och bur.

MSC är en annan användare av data som på senare tid allt oftare efterfrågat information från ombordprovtagningen.

Användandet av data som samlas in inom ombordprovtagningen regleras i Rådets förordning 199/2008 och Kommissionens beslut 2010/93/EU.

Återrapportering till dig som befälhavare

När observatörerna har genomfört ombordprovtagningen kommer du efter en tid att få en kort rapport med en summering av den information som vi har samlat in på din båt. Du som har haft observatörer ombord kommer också att bjudas in till ett årligt informationsmöte där de totala resultaten kommer att presenteras.

Säkerhet och försäkring

Alla observatörer har genomgått en sjösäkerhetsutbildning för att få jobba inom ombordprovtagningsprogrammet. Observatörerna har med sig personlig säkerhetsutrustning (överlevnadsdräkt) liksom övrig skydds- och provtagningsutrustning ombord. Observatörerna är liksom andra statligt anställda försäkrade genom Kammarkollegiet. Om observatörerna, t.ex. på grund av vind

eller kyla, anser att provtagningen inte kan genomföras på ett säkert sätt har de möjlighet att avbryta/låta bli provtagningen av det aktuella halet eller hela resan.

Ersättning för mat och sovplats

Tillgång till sovplats och arrangemang kring mat diskuteras med Havsfiskelaboratoriets provtagningsansvariga vid den kontakt mellan dig och oss då detaljer för resan görs upp. Från och med år 2016 kommer de befälhavare som tar med sig observatörer att få 400 kr per påbörjat dygn (24 timmars period) som ersättning för sovplats och mat för de två medföljande observatörerna.

Till sist

Vi vet att närvaron av observatörer ombord i många fall innebär att ert arbete ombord påverkas även om vi försöker anstränga oss för att störa er så lite som möjligt. Samtidigt vet vi att vi behöver data av hög kvalitet både för beståndsuppskattningar och som underlag till förvaltningen. Vi hoppas därför på ett gott samarbete!

Med vänlig hälsning

SLU Aqua

*Bemyndigandet i 21 § fiskelagen och
vidarebefordrandet i 2 kap. 20 § fiskeförordningen*

21 § Fiskelagen (1993:787)

SFS 2014:1026 (2014-10-01)	SFS 2012:524 (2012-08-01)	SFS 1994:327 (1994-07-01)
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om <u>särskilt tillstånd för fiske av en viss art, inom ett visst område, med ett visst fiskefartyg eller med användning av vissa redskap eller fiskemetoder.</u>	Regeringen får för fiske som är fritt från var och en meddela föreskrifter som begränsar redskapsanvändningen för andra fiskande än sådana som 1. bedriver yrkesmässigt fiske, 2. innehar fiske med äganderätt eller har rätt till fiske på grund av nyttjanderätt som omfattar även annat fiske än det som är fritt för var och en. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på 1. fartygstillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske i havet, 2. särskilt fartygstillstånd för användning av fartyg för fiske i näringsverksamhet i havet med stöd av enskild rätt, och 3. <u>särskilt tillstånd för fiske av viss art, inom ett visst område, med ett visst fiskefartyg eller med användning av vissa redskap och fiskemetoder.</u>	Regeringen får för fisk som är fritt för var och en meddela föreskrifter som begränsar redskapsanvändningen för andra fiskande än sådana som 1. bedriver yrkesmässigt fiske, 2. innehar fiske med äganderätt eller har rätt till fiske på grund av nyttjanderätt som omfattar även annat fiske än det som är fritt för var och en. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på <u>särskilt tillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske.</u>
Prop. 2013/14:184 s. 46 f. I 21 § andra stycket 3 fiskelagen bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på särskilt fiske av viss art, inom ett visst område, med ett visst fiskefartyg eller med användning av vissa redskap eller fiskemetoder. Bestämmelsen innebär att särskilda tillstånd till fiske får fördelas mellan olika kategorier av fiskande och att regional hänsyn får tas vid fördelningen. <u>Bestämmelsen bör finnas kvar. Uttrycket krav på tillstånd kan dock enligt regeringen mening</u>	Prop. 2011/12:137 s. 21 I 21 § andra stycket fiskelagen anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på särskilt tillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske. I 2 kap. 20 § fiskeförordningen vidareförs detta bemyndigande till Havs- och vattenmyndigheten. <u>Då systemet med prickar och återkallelse bör omfatta fartygstillstånd och särskilda fartygstillstånd bör det i lagtexten regleras vilka olika typer av tillstånd bemyndigandet avser. Det bör därför anges att</u>	Prop. 1993/94:158 s. 14 Enligt regeringen uppfattning bör krav kunna ställas på fartygstillstånd i syfte att reglera tillträdet till den biologiska resursen. Det bör också beaktas att EG nyligen har beslutat om att inrätta ett gemensamt system med fartygslicenser (Council Regulation No 3690/93). <u>Fiskelagen bör mot denna bakgrund kompletteras med en bestämmelse som gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på särskilt tillstånd för att få använda ett fartyg för</u>

uppfattas som för snävt. För att tydliggöra att bemyndigandet avser <u>inte endast föreskrifter om t.ex. villkor i anslutning till ett tillstånd och om återkallelse av tillstånd på vissa grunder bör bestämmelsen formuleras om så att den avser meddelandet av föreskrifter om särskilt tillstånd</u>. De aktuella villkoren kan t.ex. röra sig om skyldighet att tillåta att observatörer följer med ombord vid fisket eller att fisket begärnasa så att det får ske i bara ett kvotområde per fiskeresa. a.a. s. 66 Enligt 21 § andra stycket fiskelagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om krav på bl.a. fartygstillstånd och särskilt fartygstillstånd. I 2 kap. 20 § <u>fiskeförordningen</u> vidareförs detta bemyndigande till Havs- och vattenmyndigheten.	bemyndigandet avser fartygstillstånd, särskilt fartygstillstånd och särskilt tillstånd. <u>Med särskilt tillstånd avses då det tillstånd som i nuvarande reglering även kallas kompletterande fartygstillstånd.</u>	<u>yrkesmässigt fiske.</u> Sådana föreskrifter kan exempelvis innebära att tillstånd lämnas för fiskefartyg av viss storlek eller med viss motorstyrka.
--	--	--

2 kap. 20 1 Förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

SFS 2014:1061 (2014-10-01)	SFS 2011:646 (2011-07-01)	SFS 1994:1716 (1995-01-01)
Havs- och vattenmyndigheten ska pröva ansökningar om tillstånd att från ett svenskt fartyg fiska i en utländsk ekonomisk zon eller fiskezon. Endast ansökningar från den som har fiskelicens får godkännas.	<u>Havs- och vattenmyndigheten får meddela föreskrifter om krav på särskilt tillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske.</u> Havs- och vattenmyndigheten ska pröva ansökningar om tillstånd att från ett svenskt fartyg fiska i utländsk ekonomisk zon eller fiskezon. Endast ansökningar från den som har fartygstillstånd får godkännas.	<u>Fiskeriverket meddelar föreskrifter om krav på särskilt tillstånd för användning av fartyg för yrkesmässigt fiske.</u> En ansökan hos utländsk myndighet om tillstånd att från ett svenskt fartyg fiska i utländsk ekonomisk zon eller fiskezon skall godkännas av Fiskeriverket. Endast den som innehar fartygstillstånd kan få sin ansökan godkänd.